

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis Barzaei Herovm Helvetiorvm Epistolae

Barzaeus, Johannes

Fribvrgi Helvetiorvm, 1657

3. Antiquissimam populi libertatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13014

G. De Sacelli huius consecratione. Vide Christ. Hartmanni Annales, in Eberhardo Abbate I. D. citatus locis compluribus.

III.

ARGUMENTVM.

ALBERTVS I. Habsburgo-Austriacus, Rudolphi F. Rom. Imperator, multorum in Heluetia Comitatum, locorumq; Dominus, cum de Principatu per eandem Heluetiam constituendo laboraret, Tres verò Ciuitates Vraniam, Suitiam, ac Subsiluaniam, id temporis iam Liberas, & à solo Imperio dependentes, sibi contrarias sentiret; Legatione ad easdem factâ persuadere conatus est, vt Domui Austriacæ sese vltro submitterent, eiusq; tutelam, abdicato Imperio, acceptarent, optimo loco sub Principibus Austriacis statura. Responso erat negatiua, cuius tenorem presenti Epistolâ Gualterus Fürstius, inter primarios Libertatis Helueticæ vindices Trium Ciuitatum verbis exponit. Guillimann. Rerum Heluet. I. 2. &c.

GVALTERVS FÜRSTIVS, Vraniensis.
LIBERIS BARONIBVS A LIECHTENBERG,
ET OCHSENSTEIN, Maiestatis Cæsareæ Legatis.

De antiquissima Trium Ciuitatum Libertate.

SI licet, Helueticæ telâ rudiore Mineræ,
Magnatum augustos sollicitare lares,
Ibit ad illustres etiam mea charta Barones,
Mæoniâ quanquam non sit amicta stolâ:
Ibit, & vt placido voluatur Epistola vultu,
Quod sperare iubet stirps generosa, petet.

B

Suitia

Suetia bellipotens, lituo Siluania gaudens,
 Et jaculo in medijs Vria læta jugis,
 Et populi quidcunque capit Siluania, quicquid
 Vria telluris, Suetia gentis habet;
 Multiplicem cum pace iubent offerre salutem,
 Quicquid & ista suas plebs habet inter opes.
 Nuper ab augustâ Romani Cæsaris aulâ,
 Cum foret in nostras missus uterque plagas;
 Vnanimem lætata tulit vicinia plausum,
 Principis electos digna locare viros.
 Grata fuit nostris Legatio tanta colonis,
 Pacisque omnimodam fecit vtrinque fidem,
 Grator at quantò nostras venisset ad aures,
 Tentasset patrium nî mutilare statum!
 Turpe pecus mutilum, turpis discordia rerum:
 Turpius, indignum sponte subire jugum.
 Par generosorum, Vos ergo, illustre Baronum,
 Lumina Teutonici nobiliora Soli,
 Vos perarata meâ, concernit, epistola dextrâ,
 Publica pro patrijs fert tamen ora focis.
 Hæc populi responsa dabit, summamque petitæ
 Expediet calamo non trepitante, rei.
 Quis Patriæ ritus, quæ Res sit publica nobis,
 Quâque sit Helueticus conditione Status,
 Credimus emeritos non ignorare Barones,
 Vòluunt sidereos qui quoque mente polos.
 Inclitus *Albertus*, cui nunc Germania pronas,
 Rite triumphato, subiicit, hoste, manus:
 Qui populos, qui jura sacri, fascesque gubernat
 Imperij, plenas vix satur inter opes:
 Tela per & flammæ nos experietur amicos,
 Fida simul belli pectora, fida domi:
 Fida sed Imperio: capit Induperator honorem,
 Nil præcisa, in nos, Austria juris habet,
 Austria Pannonici tellus uberrima regni,
 Et gaudens flauâ Sueuia culta comâ:
 Ipsaque vicinis tellus habitata Tribocis,
 Atque in Teutonico natio crebra sólo,
 Princibus subsinat, dent annua pensa Dynastis:

Ista

Ista suos Comites nutriat, illa Duces:
 Nostra per & colles, distinctaque terra per undas,
 Nec terræ Comites, nec fouet ulla Duces:
 Stamus ab Imperio, nec conditione minori,
 Quàm reliqua Imperij libera membra, sumus:
 Libera membra sumus, solumq; agnoscimus illum,
 Per septem geminos, quem legit utna, Viros.
 Mancipij exosum Siluania & Vria nescit,
 Nesciet externum Suitia ferre, jugum.
Libera conditio, nulli subjecta Toparchæ,
 Patriam ab innumeris nobilitauit Anis.
 Hæc populi gaza est, hæc fuluo gratior auro,
 Hæc patriæ cunctis anteferenda bonis.
 Illius intuitu per tela, per arma, per hostes,
 Per sola, per sæui dura pericla sali,
 Per iuga, per celsas confertim exeurrimus Alpes,
 Irruimulque feros, absque pauore, rogos.
 Hæc populo hanc Patriam nulli facit esse secundam,
 Nec poterant ipsi plura dedisse Dij.
 Dispare Sorte sumus. Terrarum alat altera gemmas,
 Altera purpureo fragret onusta croco.
 Altera Palladiâ cultorem ditet Oliuâ,
 Proferat illa suo cara metalla sinu.
 Triticeas inarata alibi dent iugera messes,
 Ac bis maturas tollat arista comas.
 Prata Therapnæus fecundet, & arua Galesus,
 Tingat Achæmenios melle, Choaspis agros.
 Lesbia turgescat decumanis Vineæ botris,
 Vnaque Brisæos impleat vna cadus.
 Dispare sorte sumus: contenti viuimus illâ,
 Quam Superi nobis attribuere plagâ.
 Hæc luxu vt careat, tamen hanc à Numine sortem,
 Iugiter vt dici *Libera* possit, habet.
 Certè vbi Libertas patrias stat salua per aras,
 Deliciarum omnem fungitur vna vicem.
 Libertate igitur cunctis potiore metallis
 Exuere, immensis est spoliare bonis.
 Hæc facit, vt vestris assensum reddere votis,
 Parere arbitrijs, Natio nostra neget.

Hæc declarata prima argumenta repulsæ,
 Parcat Majestas Cæsariana, dedit.
 Induperatorem (cui cætera præter, optimæ
 Austriacâ parent sub ditione plagæ)
 A populo nostro Legatio vestra poposcit,
 Vellet vt ipse suum, sponte vocare, Ducem;
 Proque clientelâ Romani Cæsaris, omnem
 Austriaco posthac Principi habere fidem.
 Præ namque Attalico, Dux eminent iste, tributo,
 Ipsius immensas arca flagellat opes.
 Ille inter Proceres longè celeberrimus omnes,
 Inter & illustres gloria prima Duces,
 Principibus, quâ dote animi, quâ robore sceptri,
 Quâ genere & culti nobilitate soli,
 Principibus tantùm Dux præualet iste coæuis,
 Noctiuagæ quantùm Lampas Eoa rotæ.
 Inde, quod asseritis, plebem defendere, & acres
 Arcere à patriâ scit regione Lupos.
 Nec Phalaris, sed tutor erit; iuuenesque senesque
 Proteget auxilio, non premet ipse iugo.
 Austriacâ non stare solet Busris in aulâ,
 Sanguine nil isto mitius orbis habet.
 Scinditur Imperium tragicâ persæpe ruinâ,
 Stante inter varios ambitione procos.
 Sequana, qui Francos; Bætis, qui lambit Iberos,
 Et qui Teutonicos, Albis & Ilter, agros;
 Cæsaream, de more, solent ambire coronam,
 Instar & expositæ fluctuat ipsa pilæ.
 Inde sitibundus sæuitque furitque Gradivus,
 Cæsar in extremâ dum latet Vtopiâ.
 Interregna quidem sæcli docuere prioris,
 Quis sit in Imperio sic titubante status.
 Eius enim membris quis ferre queatue petatue
 Auxiliatricem, sede vacante, manum?
 Austria Principibus semper prouisa benignis,
 Austria magnanimos sueta fouere Duces,
 Vt sibi comissos tueatur ab hoste clientes,
 Semper habet vires, semper habebit opes.
 Quanta Ducum ditio, quàm larga potentia stirpis,
 Quamq;

Quamq;

Quamq; sit Austriaci sarcina blanda jugi,
Nôsse potest, quisquis Germana per oppida, quisquis
Teutona solertem per, tulit, arua pedem.
Horrea formicæ quòd si locupletia tantum,
Candida si tantum tecta, columba petit:
Quid vetet ad tantos etiam aspirare patronos?
Quid tam magnificos sponte subire lares?
Ista quidem thesis est, hæc vestræ summa dietæ,
Verborum arguto, mellificata fauo.
Gratia sit verbis. Repetendæ hîc verò repulsæ
Causa sub est, Fidei non violanda fides.
Absit vt Helueticam (gravior nî causa superfit)
Mutet Vertumni quælibet aura, rotam,
Absit, ut Augustus queat unquam dicere Nobis;
Quando fidem astruitis, non nisi verba datis.
Si minùs illustres, si Codri è stirpe Nepotes,
Scommata ne memorem deteriora, sumus:
Ore tamen nullum tegimus fallace Sinonem,
Nec Græcâ infidos vendimus arte dolos.
Cæsaris augustas, atauorum ætate, sub alas
Contulit hoc nostrum, seque suosque, solum.
Tutelæ ejusdem tam longo à tempore pactam,
Truncabit ratio non nisi justa, fidem.
Tollitis Imperium? confestim tollitis omnem,
Cui parere velit Natio nostra, Ducem.
Austriacam candore animi, virtuteque belli,
Præ reliquis claram, nouimus esse Domum:
Hanc in Romano veneramur Cæsare, eidem
Quicquid auet titulo conueniente, damus.
Nos habet ipsa suos, ut semper habebat, amicos;
Quicquid enim juris possidet ipsa, damus.
Si reditus ullos, si quos Collegia census,
Debita si allegant, qualiacunque, damus.
Vt verò Imperij fidis patiamur ab alis
Auelli populum, patria jura vetant.
Vt sub perpetui regionem hanc nomine feûdi
Austria possideat, patria jura vetant.
Vt libertatem virtute ac sanguine partam
Occulat Eclipsis, patria jura vetant.

A reliquis jam facta licet sit sponſio terris,
 Sponſio per noſtras non erit ulla plagas.
 Præteritos maturo animo ſi voluitis annos,
 Quæ petimus, priſcis conſona rebus erunt.
 Teutonicæ quis, quæſo, tulit diadema coronæ,
 Qui Nos Imperij libera membra neget?
 Ille Paſtiniſ celeberrimus FRIDERICVS ab armis,
 Celfa frequentato vectus ad aſtra ſago:
 Qui Solymorum Vrbi, vaſtris qui jura Sicaniſ,
 Immenſâ rerum proſperitate, dedit:
 Fortè Fauentinam cum milite cingeret Urbem,
 Ac procul Vranijs caſtra locaret agris:
 Quàm pulchro noſtram laudat diplomate gentem?
 Euehit Helueticam quâ grauitate fidem?
 Vriam, & annexas ulnis regalibus oras
 Suſcipit, & nullam deſore ſpondet opem.
 Affore conſtantem Rex aſtruit ipſe fauorem,
 Somniat externum littera nulla jugum.
 LIBERAE adhæc homines nos CONDITIONIS haberi,
 Præſſuræque omnem, mandat, abeſſe notam:
 Utque ſub Imperij ſupremis jugiter aliſ
 Libera gens maneat, regia bulla jubet. a.
 RVDOLPHVM hic lubeat Friderico jungere, dignum
 Quem canat Aſcreâ Caſtaliſ ipſa tubâ.
 Flos ille Helueticæ, decor ille ac gloria terræ,
 Imperij ſplendor, gentiſ & orbis amor,
 Cui Pompeianam victoria plurima laurum
 Debuit, & magnos vexit aduſque Deos:
 Ille Quirinales meritiſ captare triumphoſ,
 Haud alio noſtrum nuncupat ore Statum.
 LIBERA CONDITIO, quam nemo exterminet, inquit,
 Publica tam fortiſ teſſera gentiſ, erit. b.
 Sic Pater Alberti, qui, tantum habuiſſe Parentem,
 Iure poteſt primis annumerare boniſ.
 Quæritiſ, unde ſuum Libertas tanta fauorem,
 Aut ubi tam firmam naſta ſit ipſa baſiſ?
 Præſtita in aduerſiſ, belli que exercita virtutiſ,
 Et bene propitiſ fulcra dedere Diſ.
 Nelædam placidaſ exempliſ pluribuſ auriſ,

Hiſtoriæ

Historiæ hîc omnem res ager una vicem.
 Gens inimica DEO, totumque inuisa per orbem,
 E Saracenorum perfida, peste, lues,
 Seculo ab hinc quinto, cum densæ grandinis instar,
 Itala feralem ferret in arua pedem:
 Iamque alias, rursusque alias grassata per urbes,
 Fædè etiam Latios depopularet agros:
 Ausa fuit, Siculo jam tollens cornua prædis,
 Et nimium Hesperijs facta superba bonis.
 Ausa fuit dominam Mauorte laceffere Romam,
 Bellonâ locias anteferente faces.
 Ausonij tremere ergo viri, titubare Quirites,
 Et *ῥῶμῃ* Romæ nulla sat esse suæ.
 Namque licet totum de septem montibus orbem
 Conspiceret, tantis prodigiola jugis:
 Ipsa tamen quassam septem de montibus urbem
 Protegere, ac tuto nescijt esse loco:
 Condita magnifico majestas Aelia cultu,
 Sub Vaticanis crebrior Ara tholis;
 Alta super Parias laquearia structa columnas,
 Ac multo insignes marmore & arte lares,
 Impia barbaricum dum effudit turba furorem,
 Vulcani rapidis esca fuère focis.
 Quicquid erat ruri, vel quicquid in urbe decorum,
 Vel fera præda hosti, vel fera flamma fuit.
 Antè ubi certamen Liberque Ceresque gerebant,
 Area tunc Martis, Terra Laboris, erat.
 Temporis interea, quod nos docuère parentes,
 Hæc quoque terra suam ferre rogatur opem.
 Illa suas ex templo acies, illa excitat entes,
 Illa, intermissâ, fertur in arma, morâ.
 Suitij, & Vranij, Siluanique, Haselijque,
 Lecta manus juvenum, turba animosa virum,
 Emeni aërias, non lentis passibus, Alpes,
 Saluere Ausoniam læti alacresque jubent.
 Hanc duce Pusterlâ, turmasque acuate Guidone,
 Per juga, per celeres ut tetigère vias;
 Impauido hostilem quærentes pectore sæcem,
 Illius extremam præstò habuère manum:

Et nunc, O Socij, nunc Martia promite corda,
 Nunc in sacrilegos fortiùs ite viros:
 Mittite tela citi, validas vibrare machæras,
 Quæ superest, omnem præcipitate moram,
 Flagitij sentina æquas dabit improba pœnas,
 Vos modò, vos alacres vertite ad arma manus.
 Cernitis, ut vastâ nequeant properare rapinâ?
 Ut calcitrantes præda fatiget equos?
 Barbaricam torquete hastis, arcete sarissis.
 Exosam terris fideribusque, luem.
 Hos animorum ignes simul ac generosa secuta est
 Dexterâ, terribilem fecit in hoste necem.
 Capere ingentem Mahometica castra ruinam,
 Heluetio iratas iniiciente manus.
 Et vitam & spolium perdit Saracenus opimum,
 Nec compos prædæ prædo fit ipse suæ.
 Namque sibi viuos à tergo instare leones,
 Aut terrâ genitos, credit, adesse fabros,
 Cedit, & abjectis tandem sibi consulit armis,
 Mercurijque agiles imbuit arte pedes.
 Ostia, Parthenope, caput Orbis Roma, Tarentum,
 Oppidaque Hesperij nobiliora soli,
 Eijci ab hospitio Libycos videre colonos,
 Et noua festinâ quærere tecta fugâ.
 Italiæ sic parta salus. Honor inde, decusque
 Prædaque nostrates plurima mansit auos.
 Sed Vaticanam, Legio fortissima, sedem
 Hæredem parti fecit, ab asse, boni.
 Reddidit attonitos virtus tam rara Quirites,
 Gratia nec tantis defuit æqua Viris.
 Cæsar & Antistes Romanæ maximus Urbis.
 (Par, cui supremus fertur in orbe gradus)
 Continuò dignos tantâ virtute fauores,
 Curiam, & eximij libera jura fori,
 Largiter indulgent. Romani insignia regni
 Sub LVDOVICO tunc viguere PIO.
 Infula GREGORIVM redimibat mystica Quartum,
 Pontificum sacras quæ regit una comas.
 Papa quidem in Labaris præclara insignia, nostros,

Pro

Pro tanto obsequio, iussit habere Patres:
 Dixit & oppressæ TVTORES esse Sionis,
 Nomine perpetuis conueniente cedris. d.
 Romulidûm Cæsar Nos Libertate perenni
 Cum totâ voluit posteritate, frui. e.
 Ingenui jure ergo petunt stabilire Nepotes,
 Quod tribuit charis candor & ardor Auis.
 Hæc licet Augustum non ignorare putemus
 (Ecquid enim tanti nesciat aula Viri?)
 Vilum est Helueticâ tamen hîc renouare Camænâ,
 Vt nostro patrias suppleat ore vices.
 Summa est, quam petimus, Verbis contenta duobus,
 Summaque sat verbis dicta duobus erit,
 Poscimus, Albertus nostras tueatur ut oras,
 Quâ nuper tuitus fronte RODOLPHVS erat.
 Viuat, & omnigeno sic victor ab hoste triumphet
 Cæsar, ut à Nobis nulla trophæa ferat.

A. Actum Fauentiæ Anno 1240. Guillim. l. 2. B. Ut videre est in diplomate dato, in Baden, Anno 1291. Idem citatus. C. Acta hæc circa annum Christi 828. ut notat Io. Iacob. Grasserus in libro Heroum Heluetic. fol. 32. Iosias Simlerus fol. 11. & seqq. Apud Guillimann. est error Typographi in annis. D. E. Simler. citatus, & Guillim. l. 3. c. 1. fol. 320. Protectores & Defensores Ecclesiæ.

IV. ARGVMENTVM.

TRibus Pagis ab Imperij tutelâ ad Ducum Austriæ dominium transire reuuentibus, Albertus indignans Præfectos destinât, Eos modò non quatenus Austriæ Dux, sed quâ Rom. Imperator triumphaturus. Vranij quidem ac Suitenses Gæslerum nacti sunt; Peregrinum à Landenberg Siluani, Viros dignitate equestri, familiâq; insignes. Eorum metamorphosin & insolentiam hominibus Libe-